DE ECCHYMOSI
ET
SUGGILLATIONE
ACCURATIUS DISTINGUENDIS.

THESES
EX
ANATOMIA ET CHIRURGIA
TUM PRACTICA TUM FORENSI,

Die Sabbati octavâ mensis Aprilis, anno 1786, à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam,

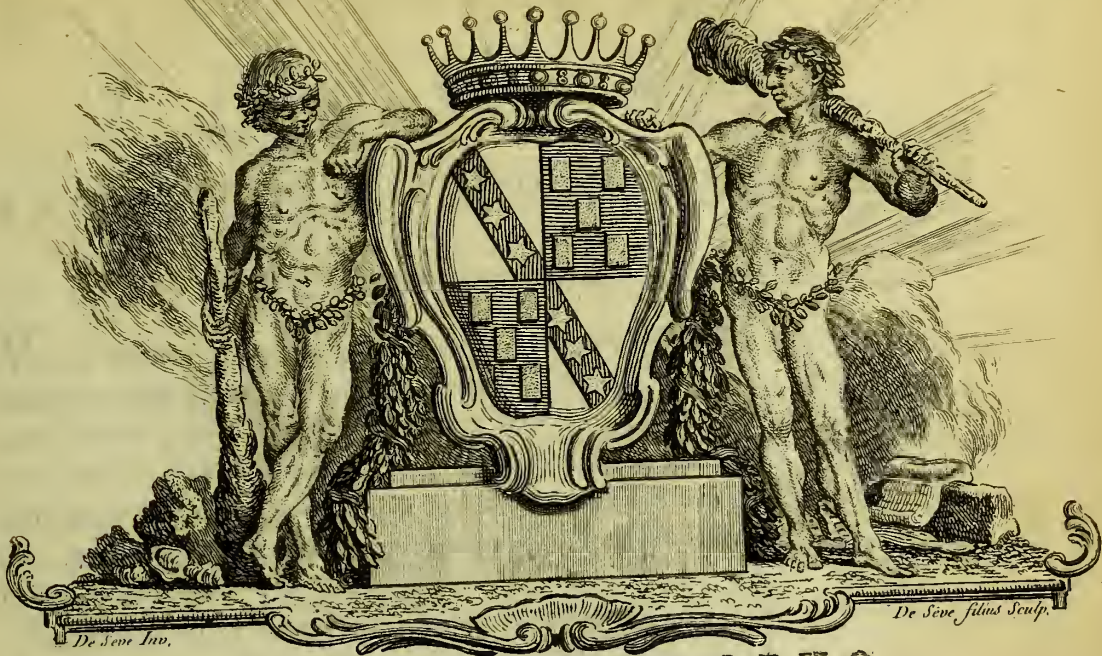
PROPUGNANDÆ.

PARISIIS,
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS:
PRO ACTU PUBLICO,
ET
MAGISTERII LAUREA.

Typis MICHAELIS LAMBERT, Regii Chirurgiæ Collegii, necnon Academiæ Typographi, viâ Cythareâ.

M. DCC. LXXXVI.

SUMMO PHILOSOPHO

VIRO IMMORTALI

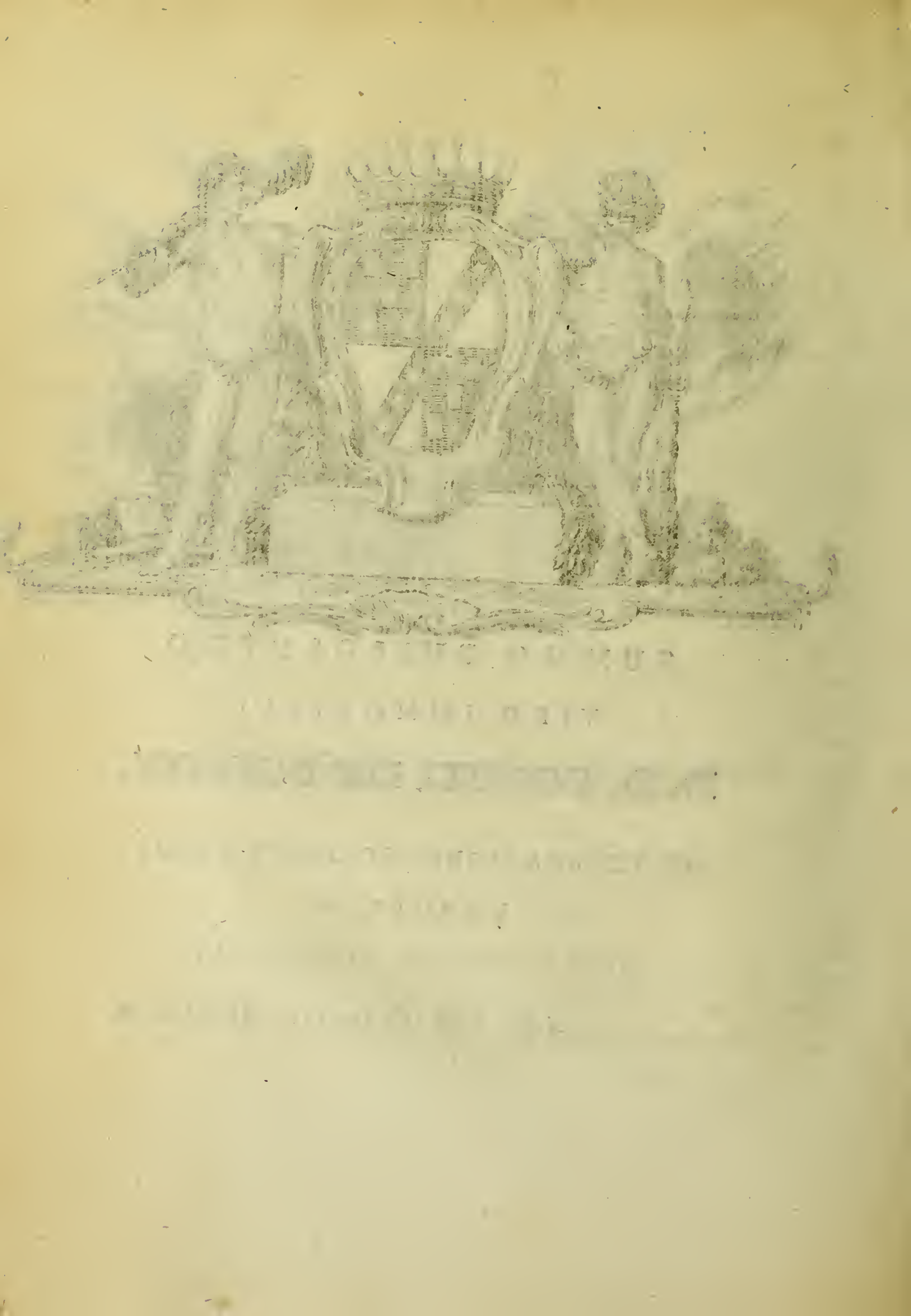
D. D. COMITI DE BUFFON,

IN VENERATIONIS ET GRATI ANIMI

MEMORIAM

DICAT, VOVET, CONSECRAT

Ant. Lud. Francisc. MERTRUD.

THESES
ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

VITÆ ſummam brevem nemo non novit : indubitatæ huic ſententiæ Hippocrates comparatè adſtruxit Artem eſſe longam ; quæ quidem à Divi ſenis temporibus in dies longior, per ingeniosſas periclitationes & experimenta, novis lucubrationibus perpetuò perficienda eſt. Quàm ampla cognitionum ſeges ſeſe offert, ſi ad rerum quas Ars continet multitudinem animo attendatur! Earum unaquæque ars magna nuncuparetur.

Corporis humani notitia, firmius Artis ſalutaris fundamentum, non niſi proſectionibus anatomicis acquirenda, res eſt operoſi ac moleſti laboris : at Phyſices luminibus orba, arida prorsùs & inanis videbitur, cùm tota verſetur Ars in contemplatione Naturæ, mechaniſmo occultiſſimo indeſinenter agentis, tum in variis functionibus obeundis, tum in diverſimodâ, vixque numerabili earumdem functionum læſione, ſtatum morboſum conſtituente. Quanta in comparandis obſervationibus deſideratur ſagacitas, ut falſa pro veris, aut vera pro falſis non habeantur! Qui cupidâ mente, rerum ægris opitulantium, cognitionem aſſequi voluerit, is non ſolùm doctrinæ ſtudio vacabit, ſed praxi aſſiduâ, ſub Artis Proceribus ſedulò incumbet : rectior hæc & tutior quærendæ ſcientiæ via eſt; nec enim ſatis eſt Artem ratione tantùm noſſe ; ſed, ex ipſius Hippocratis effato, hæc in uſum exercitatione traducenda. Undè optimè dictum à doctiſſ. viro qui

Serius præcipuæ hujus & elementaris corporis partis natura innotuit.

Cutis, membrana densa, crassa, ex telâ cellulosâ stipatissimâ componitur, totumque corpus, vestis instar, involvit. Cutis substantiam cur tendinosam in homine dixerit egregius Winslowius, sagacissimus in cæteris corporis fabricæ perscrutator, partiumque minutissimus quandoque delineator; & fibris tendineis mirè implexis compositam cur asseruerit *Heisterus*, haud liquet. Hanc structuram in brutis admittendam non recusamus, cùm inter cutem & pinguedinem in eis adsit tunica carnea cujus beneficio cutem movere & muscas abigere possunt. Riolano filio sit laudi quòd adnotaverit *substantiam cutis esse ab aliis membranis diversam, qualem in toto corpore non reperias, fibrosamque, innumeris filamentis intertextam.*

Structuræ cutis membranosæ accedunt vasa sanguifera copiosissima, quæ si diligenter & feliciter sebaceâ materiâ coloratâ repleantur, tota rubescere videtur, quamque quasi colore extrinsecùs adposito pictam diceres: sed tanquam accessiones tantùm, licèt innumera, hæc vasa habeantur; nam opposito lumine inspecta, sic anatomicè præparata cutis, exsanguem membranam refert; maximamque partem superficiei inter retia vasculosa albam cernere est.

Per nervos in papillas pyramidales desinentes, cutis, tactûs organum, sensibilitate exquisitâ gaudet. Hujus vis elastica manifestatur præcipuè in puerperiis, cùm extensa ultrà modum ad pristinum ferè statum restituatur. Indè consideratio chirurgica cautiùs prospiciendi conservationi cutis, in operationibus, si per solam extensionem à statu naturali recesserit. Contractilis est ab elaterio, quod à structurâ propriâ accipit.

Irritabilitas cuti denegatur secundùm Halleriana experimenta, siquidem puncta, læsa & quocumque modo irritata seu stimulata; non fit brevior. Ast non potest negari vel minimam

corporis

corporis viventis fibram ab ipso vitæ principio suum habere tonum, quo contrà Naturæ leges aucto, fiunt spasmi absque fibrarum affectarum visibili recessu. Quot verò, quanta enascantur è statu spasmodico phœnomena, præcipuè in passione hysterica, celeb. *Sydenham* testatur, & quotidiana satis superque comprobat experientia.

Etiamsi breviores oculis intuentibus fibræ non fiant, num minùs rigent? Quid generalis contractio à metu subeundæ operationis chirurgicæ? Quid erethismus, in morbis nervosis tam decantatus, calorem vitalem labefactans, à quo externus algor, incipientis febris horrorem mentiens, & poros cutis perspirationi dicatos obturans? Ergo cutis irritabilitate donatur, licèt structuræ sit membranaceæ, contra opinionem quâ omnes membranæ dicuntur virtute irritabili privatæ; opinionem, teste visu, Artis genio inconsulto, ab experimentis fallacibus, quanquam accuratioribus natam, cujus commenta delet dies, Naturæ judicia confirmans.

Non à fibrarum stimuli impatientium texturâ peculiari, repetenda est vis irritabilis, sed à vitæ principio; materia enim augusto Naturæ nomine insigniri nequit, cum sit ex se iners, passiva, & omni actione destituta. Principium vitale nemini non fuit notum. Quid enim aliud, Hippocratis calidum innatum; Aristotelis quinta essentia à quatuor elementis sibi cognitis toto genere discreta; Theophrasti vitale principium; Helmontii Archeus; veterum Chymicorum balsamum Naturæ & sulfur vitale? Illius principii substantia elementis longe est divinior; calorem continet, non igneum & destruentem, sed planè cœlestem & vivificum: verba sunt clariss. J. B. *Duhamel*: spiritus dicitur, quòd sit tenuissimus ac subtilissimus; quò enim res est à materiæ contagio solutior, eò ad motum promptior atque ad agendum efficacior. Corruptis ac dissolutis corporibus, is integer servatur. Illud, exempli gratiâ, intueri datur in tritici grano quod

terra, gremio mollito & ſubacto, ſparſum excipit, quodque in eâ putreſcit ac diſſolvitur : at balſamum radicale ab interitu vindicatur, ac novam ſubinde molitur generationem; ceſſare enim non poteſt. Hæc fiunt Naturæ viribus; Naturam quippe morborum medicatricem dixit Hippocrates; ſed quid Naturæ agentis nomine intelligi debeat, inquiritur ? *Quid Natura, niſi ars Dei in materiâ* (*a*) ?

Ex hoc ſanioris doctrinæ fonte nuper emerſit Magnetiſmus, quem dicunt animalem; novum deliramenti genus myſtagogicè in praxim medicam proſiliens, ex quo rueret totius Medicinæ ſcientia tam firmis ſtabilita principiis, & turpiùs vileſceret curandorum morborum internorum methodicus ordo. Sed cùm quemquam lædere in animo non ſit, alumnis quos prurigo novitatis moveret, verba viri ſapientiſſimi meditanda proponimus : « Non continuò infamis ars cenſenda eſt, ſi nequiſſimi homines » in pravos uſus eam detorqueant. Peſſimè actum erit cum re» bus humanis, ſi nobiliſſimas quaſque artes proſcribi oporteat, » quòd iis maleferiati homines abutantur (*b*). »

Ab iis quæ ſuperſunt anatomicè diſcutienda de corporis tegumentis, longiùs duceremur : ad Chirurgica tranſeamus.

Quæ, rerum gravium & obtuſarum impetu, extrinſecùs fiunt in corpore læſiones, *contuſiones* impropriè, meliùs vulnera contuſa nominantur, difficilioris verè ſanationis, quàm quæ ſolâ & ſimplici ſolutione continui moleſta ſunt; cùm iis in vulneribus de unione reſtituendâ non poſſit cogitari, quin ſucceſſivè ſuppuratio & deterſio priùs perficiantur. Non item de ſolutâ continuitate ſubcutaneâ, tegumentis illæſis; hæc læſionis ſpecies,

---

(*a*) J. B. Duhamel, Oper. Philoſ. Tom. I, de Foſſilibus, lib. 2, Cap. 1.

(*b*) Idem, ibidem.

non vulneris, sed tumoris faciem præ se fert; de quâ præcipuè hîc dicendum.

Contusionis vocabulo, non morbus, sed morbi causa designatur; nullaque est hujus nominis apud auctores latina appellatio, nisi per gallicismum, tumorem à sanguine coacervato vel suffuso significans. Æquivoca verborum acceptio de iis quæ naturæ species & ratio diligentiùs distinguenda monent, graves in theoriâ gignit errores, vitiosiores in praxim ferens, mox luctuosiores in usu forensi daturos.

Posterâ laude in dies crescentem Magistrum audiamus *Paræum* de vulneribus capitis agentem... « Contusionis impetu sæpè fit » *Ecchymosis*, id est, sanguinis mox concrescentis effusio sub » cute, sine vulnere. Hæc contusio ingens si fuerit, sic ut à cranio » cutis discesserit, sectionem moliri oportet, quâ sanguis exire » & expurgari possit. » *Idem*, Tractatu de vulneribus sclopo illisis, sic fatur: « Cùm contusæ partes sint, non multò post ab » ictu intumescunt... Propter insignem contusionem & circumstantium particularum laniatum & attritionem, humorum » è toto corpore magna vis confluit, ruitque in locum affectum... » Multiplici scarificatu pars erit incidenda, quo, contuso, ut sic » loquar, & concreto sanguine, adeòque in putredinem prono, » pars deoneretur. »

Ut genuina morbi indoles clariùs innotescat, Scriptorum auctoritate gravium doctrinam exponere pretium sit. Clar. *Platnerus* in Institutionibus Chirurgiæ Rationalis, vexatorum nomine utitur: Vexata, inquit, § 706. quæ aliis contusa vel collisa nominantur, sunt corporis vivi partes, quibus telum, vel aliud durum ac retusum, ità impressum fuit, ut interiùs sub cute minores arteriæ venæque, varium humorem ferentes, laceratæ atque graviter affectæ sint: quare ex iis humor qui eas permanat vel effunditur, vel is in motu suo impeditur & sistitur. Claris. *Ludgwig*, Professor Lipsiensis, in Institutionibus Chirurgiæ, prælectionibus

academicis accommodatis, § 397. circà hanc quæſtionem his verbis eloquitur : « Vexata vulnera dicuntur, quæ, corpore læ-
» dente applicato, non evidenti & plenariâ continui læſione in
» integumentis corporis conſtant, ſed tantùm partium qua-
» rumdam ſub his occultarum ſeparatione inducuntur, qua &
» humorum motus per vaſa cohibetur ut proptereà extrà vaſa
» ſæpiùs rupta vel conquaſſata propulſi, in contextu celluloſo
» effundantur, & ibidem ſtagnent. In his itaque inſtrumentum
» lædens, non figurâ acutâ, ſed impetu potiùs & mole
» affectum producit ». *Contuſionis* nomine, non morbus, ſed *contundendo facta læſio* deſignatur. Vocum confuſio, rerum confuſionem inducit. Mox citati Profeſſores extranei, ut ferè omnes gallico idiomate Scriptores, *ecchymoſim* vocant eam ſanguinis ſub cute effuſionem qualis non raró poſt phlebotomiam minùs ſolerter celebratam, apparet; nempè cùm ſectâ congruenter venâ & parciùs inciſâ cute, ſubitaneus fit tumor, quem thrombum dicunt, à ſanguine concreto, qui intrà paucos dies pedetentim diffuſus, in cellulas textûs adipoſi longiùs extenditur, & ſucceſſivè dat colorem ex nigro purpureum, ex purpureo in ſingulos dies minùs intenſo flaveſcentem, uſquè dùm per coloris quaſi remiſſiones, naturalis in cutem redeat. Multùm verò diſcriminis inter utriuſque morbi ætiologiam eſſe conſtat; quinimò, cùm nulla ſit in hoc caſu actionis in parte affectâ læſio, nulla unio ſoluta, ſed ex latè diffuſo ſanguine ſimplex macula; quis non videt ſucceſſivos coloris ſaturatioris in debiliorem tranſitus, minùs eſſe morbi notam quàm ſignum naturæ reſolutionem ſanguinis extravaſati, lento gradu, ut ipſi congruit, operantis.

Morbi cauſam & morbum, ejuſque varios effectus diſtinctis ſignis noſcibiles, quorumque nec minùs varia diagnoſis quàm diverſæ indicationes curativæ, licèt graphicè diſtinxerit Clar. *Munnicks*, in Academiâ Ultrajectinâ Profeſſor Chrirurgiæ meritiſſimus, plurimis vocabulis pro arbitrio accipiendis, varioque

rerum statui indiscriminatim adscribendis, caliginem lucidiori doctrinæ induxit. « Solutæ unitatis illa species quam instrumenta » obtusa in parte molli efficiunt, CONTUSIO appellatur. Non » semper contusioni adest vulnus; sed effunditur quandòque » sanguis, integrâ manente cute, in spatia partium; undè oritur » affectus, qui ἐκχύμωμα, ἐκχύμωσις appellatur; Latini effusionem, » suffusionem, suggillationem verterunt. Est autem ECCHYMOSIS » nihil aliud quàm *cruoris in vicina spatia*, *ob vasorum apertio-* » *nem*, *effusio*, si nimirùm, cute illæsâ, vasa ob contusionem » lacera, sanguinem effundunt. Etsi verò sæpiùs pars in tumorem » non attollitur, sed ità sanguis effusus in spatia partium sese » insinuat, ut nullus tumor appareat; interdùm tamen pars » intumescit, si extravasati cruoris copia major sit: imò interdùm » tantâ in copiâ sanguis effunditur, ut sub cute inter muscu- » los collectus sinum efficiat, atque partem in tumorem attol- » lat; hinc inflammationis & tandem gangrenæ causa evadat... » Ex partis alicujus magnâ contusione, nonnunquàm oritur gan- » græna, quandòquidem, læsis apertisque per contusionem vas- » culis humores effluunt; qui extravasati, condensati, & in » parte contusa aggesti, porositates obstruunt, insensibilemque » impediunt transpirationem, ac proindè incalescentes, inflam- » mationemque concipientes, suffocant tandem, extinguuntque » vivificantium spirituum radiationem. »

Ab ancipiti verborum sensu, seu æquivocatione illaudabili, non abstinuit vir multiplici eruditione conspicuus, celeb. *Astruc*, qui Tractatu de Tumoribus gallicè scripto, à quo *contusionis* nomen exulatum rectè voluit & non nisi ut causam accipi, sub eodem titulo, *de la meurtrissure ou ecchymose*, idem significari censet quod Latini *suggillationem*, & Græci *ecchymosim* dixêre. Mirum quantos errores tam theoreticos quàm practicos in citato capite Tractatûs de Tumoribus, congregaverit doctissimus Professor: lymphaticas agnoscit ecchymoses, cùm de essentiâ ecchymosis

ſit à ſanguine extravaſato ortus tumor ; quem pronum ad ſuppurationem pronunciat, licèt ad putredinem & gangrænam propinquiùs vergat : indurationem grumorum ſanguinis extravaſati admittit nemini viſam : cuilibet enim notum eſt cruorem concretum dilutiorem fieri, ſive reſolvatur, ſive putreſcat. Poſt miſſionem ſanguinis nonne videtur pars rubra concreta, ſero limpido innatans ? Affluxu humorum in contuſis niger color in rubedinem evadit, & circà margines loci flavus apparet, grumis ſenſim diſſolutis. Ergò non indureſcit per exſiccationem ſanguis : quod ſi accideret, accretio morbi in acerbiorem, & non finis & exitus judicaretur, & nequaquam ſcirrhi cujuſcumque ſpeciei naturam indueret. Scirrhus enim, ipſomet Auctore teſtante, formari nequit à ſanguine. Hæc autem inter verba & res diſcrepantia, in eodem Tractatu, animi tenebras non diſcutit ; imò artem obnubilat ; de qua vel nullus ſermo haberi deberet potiùs quàm non lucidior. (*a*)

Contuſiones modò à ſuggillationibus diſtinguit Cl. *Juncker*, Profeſſor Halenſis, in conſpectu Chirurgiæ tàm medicæ quàm inſtrumentalis ; haſque ab illis differre, ut effectus à cauſis

---

(*a*) Ne virum, quem ſenem venerans colui, inhonoratum voluerim, ex eo quod nemo infenſiùs Chirurgis adverſatus ſit, hìc operæ pretium ex ipſiſſimis verbis opinionem commentitiam, à vero remotam exponere, Artis progreſſui unicè conſulens, ut immota ſtet magis amica veritas, & ſcientiæ certitudo. « Les meurtriſſures ſe terminent de » quatre façons. La troiſième par endurciſſement ; quand le ſang extra» vaſé, *à force d'être ſec*, forme des grumeaux qui, au-lieu de ſe pour» rir, *ſe deſsèchent, s'endurciſſent*, & donnent lieu à une eſpèce de » ſquirrhe. » De Tumoribus, tom. 1. pag. 218... Le ſquirrhe eſt produit par le ſéjour de quelque humeur.... Ce ne ſauroit être le ſang, parce que le ſquirrhe eſt ſans rougeur, & qu'il ne peut être *produit* que par une humeur capable de ſe durcir ; ce qui ne convient point au ſang, *ibidem*. tom. 11 pag. 5.

efficientibus ; ex contufionibus, inquit, præter alias caufas originem ducere folent fuggillationes : modò ecchymofis & fuggillationis nomina tanquam fynonyma habet, quorum tamen perutilis eft diftinctio.

Jampridem veræ diagnofeos de his præter naturam affectibus fundamenta pofuerat, fagax, dùm viveret, rerum chirurgicarum judex, experientiffimus Mag. J. L. *Petit*, perennis memoriæ, agens de tumoribus capitis à contufione, fub vocabulo *Boffes*. Cute integrâ remanente, ictu, impulfu atque jactu, vel inftrumentis quibuscumque retufis, fuftibus putà, tignis, lapidibus paulò vehementiùs corpori admotis, fit fubcutanea læfio ab attritione & collifione partium ; undè congeries minutiffimorum vulnerum, quam Græci, ut cum *Heiftero* loquamur, *Ecchymofim* haud incommodè vocarunt, & *Celfus*, *Vexata*.

Difruptis per contufionem arteriolis & venulis innumeris, vix abeffe poteft quin à fanguine effufo formetur tumor, & quidem fubitaneus, cujus varia figna pathognomonica tradidit M. *Petit*. Si intumefcentia fit per fanguinis effufionem intrà laminarum telæ cellulofæ fpatia, ut videre eft abfque contufione in thrombo, poft minùs benè fectam in phlebotomiâ cutem, infurgit tumor circumfcriptus, renitens & facilè refolvendus ; fitque *fuggillatio* confecutiva ex longiori & latiori fanguinis in cellulas textûs membranofi non læfas diffufione ; id eft, *per infiltrationem* ; quæ vox licèt Veteribus ignota, non minùs lucidam præbet rei fignificatæ valdè neceffariam cognitionem. Cùm verò ex majori vel minori cruoris extravafati copiâ & in unum alveum feu cavum collecti & coacervati, circumfcriptus apparet tumor per abfceffionem cutis à partibus fubftratis, in circumductione renitens, in centro mollior, cum fluctuatione explorantibus methodicè digitis manifeftâ, hæc fanguinis effufio eft vera *Ecchymofis*, quæ gallico idiomate dicitur facta *par épanche-*

ment. Plerùmque fine morâ aperiendus eft tumor, ut effufo cruori citior detur exitus, & multa, & quidem graviora à diuturniori ftafi præcaveantur accidentia.

Illuftriffimo *Van-Swieten* contuforum effectus varios dijudicanti, ecchymofis & fuggillationis difcrimen innotuit, veramque utriufque nominis fignificationem irroboratam habet (*a*).

Ecchymofis, inquit, eft effufio humorum extra vafa fua fub integumentis; & definitionem *ex Paulo Æginetâ* accepit...: *non divulsâ cute, fic ut tumor mollis tactui cedens fequatur, lividus & indolens ut plurimùm. De fuggillatione* paulò inferiùs dicens, non errat clar. auctor, nifi errore loci in quem cruoris extravafati ingreffum fieri autumat. Suggillationem vocat maculam rubram, lividam, imò fæpè nigram ab impulfo fanguine per ictum in ferofa & lymphatica vafa. « Differret » ergo fuggillatio ab ecchymofi, quòd in ecchymofi ruptis vafis, » fanguis in vicina fpatia effunderetur; in fuggillatione autem » fanguis validâ preffione ingreditur vafa aliena, *integra tamen*: » undè etiam fuggillatio potiùs in viciniâ, quàm in ipfo loco » contufo hæret ». Hìc, amore veri, verfatilem adnotare jubemus clar. Auctoris doctrinam, qui in proximè fuperiori paragrapho, quafi nefcius falfi, ex mente Hippocratis, dicebat nullum ferè vas, nullam mufculi tendinisve fibram obfervari in corpore, quin hæreant in membranâ facilè dilatabili, cellulis plurimis cum fe mutuò communicantibus, conftante; ficque concludit: *Minora ergò hæc cava per omne corpus difperfa hærent, & poterunt repleri humoribus ex fractis vafis effufis.* « Patet autem facilè » ecchymofin & fuggillationem fœpè fe mutuò comitari poft » validas contufiones: undè etiam apud auctores hæc vocabula » confunduntur ».

(*a*) Comment in Boerhav. Aphoris. 324.

Ex

Ex hâc animadversione nonne mirum quòd Claris. Commentator Aphorismorum Boerrhavii De cognoscendis & curandis morbis, in vitium ducentis culpæ fugam fecerit, & arte caruerit, dicens §. 1151, maculas scorbuticorum cæruleas, rubras, flavas, nigricantes, ab exrravasato sub cute sanguine productas, observatas fuisse, proùt sanguis extravasatus colorem mutaverat, dùm vel coagulatus & niger manabat; vel incipiens dissolvi, per varios colorum gradus transibat, antè quàm penitùs disspareret, simili omninò modo ac in contusionibus apparet. Subjungit Clar. Auctor magnam esse affinitatem inter maculas scorbuticas, & mutationem coloris in cute, quæ Contusionis progressum sequitur. » In utroque » enim casu, extravasati humores sub integris integumentis » hærent; in utroque casu vasa rupta sunt; & videtur in » scorbuto à causis internis nasci similis conditio, qualis à » causâ externâ contundente nasci solet; vasorum nempè rup- » tura & liquidorum extravasatio. » Nùm dici possunt affines morbi tàm diversæ naturæ? Minùs in arte peritis mentitur fucata cutis; nonnullos enim decepit purpureus color, & macula livida spontè suborta, latiùsque diffusa ad femoris partem superiorem & anteriorem in gravidis, integrâ valetudine fruentibus, quas Dyscrasiæ scorbuticæ insimulabant, extinctâ Anatomiæ face docentis rotunda uteri ligamenta, per annulos musculorum abdominis transeuntia, in pinguedine juxtà inguina terminari, & plexu vasculoso constare; cujus distractio, ab utero nimis distenso, suggillationis exterioris fit causa.

Quanti intersit in Pathologiâ Ecchymosim & suggillationem signis propriis distinguere, ex dictis sat conspicuum: sed accuratioris & diligentioris inter eas discriminis annotandi summa in usu forensi necessitas ex dicendis patebit. Cùm verò

ſegniùs irritent animos congeſtæ præceptiones quàm exempla; juvat varios hâc de re caſus exponere, ut in unoquoque, narratio facti vicaria, rem oculis quaſi præſentem fideliter ſiſtat.

1. Auguſtoduni, die 6 Septembris, anno 1755, horâ nonâ ſerotinâ, nobilis quidam Juvenis, qui in equeſtri turmâ Sclopetariorum Domûs Regiæ, bellicæ diſciplinæ tirocinia poſuerat, cum duobus cauſarum Patronis vehementiùs verbis jurgabatur; dein, licèt enſe diſtricto, metuendum non ſe præbuit: pugnis certantes inermem eum humi abjecerunt, & acceptam injuriam, præ pudore, ſilentio diſſimulavit. Quotidianâ conſuetudine civium cœtibus comiter adſtans, ſociales circulos frequens conſectabatur uſquè ad decimam quartam à rixâ diem, quâ valetudinis proſperitate utentem dicitur variolis, tunc in urbe malignè graſſantibus, fuiſſe correptum, & ipſâ eâdem die, 21 Septembris, fato functus eſt, horâ poſt meridiem decimâ.

De pœnâ percuſſoribus infligendâ Pater defuncti cogitans, capitaliter Patronos apud Judices inceſſit. De legitimo foro lire obortâ, inſpectio cadaveris ad diem Octobris 28, procraſtinatur, elapſis à morte 37 diebus. Exhumato, Prætoris Urbani juſſu, cadavere, omnes Medici & Chirurgi Auguſtodunenſes inquirunt, & communi conſilio concludunt; Ecchymoſim & plurimas ſe vidiſſe in capite contuſiones, quarum major in parte poſticâ, cum cruoris nigri, partìm fluidi, congeſtione: cranium fuiſſe integrum, in eoque partes contentas abſque læſione: commemoratur etiam de Contuſionibus in Hypocondriorum regione & femoribus, ab inſtrumento contundente, uti fuſtibus, lapidibus & aliis.

Hanc ad Judices reſcriptionem impugnant Rei, irritam nulliusque ponderis, & reipſâ, & vitioſo ritu, ſtatuentes. Emendandæ renuntiationi non patebat aditus, quippè cùm eam

subscripserint omnes in utrâque Medicinâ Magistri; sicque secundo examini omnis via erat præclusa.

Misso memoriali libello, Parisios, Montem-pessulanum & Nemausum, opem & auxilium Medicos rogante, qui, posthabit judiciariâ Augustodunensi renuntiatione, causam Reis adjudicarunt, proprio Marte asseverantes lividas maculas non à causâ externâ contundente ortas, sed à sanguine in corporis peripheriam impulso per vim morbi & instante morte, in ultimo animæ secedentis conatu, ut videre est in omnibus ferè cadaveribus; præsertim si morbus à putridis humoribus processerit. Sed quid testificationes extraneæ de non visis, sine constante corpore delicti, vanæ proficiunt? Quis enim ignorat sumptibus & instigatione litigantium, quorum interest, hæc scripta officiosè fieri, undè nullius sunt auctoritatis coram Judicibus. Si non certæ fidei viderentur ea quæ de cadavere examinato in acta relata sunt, iis refragari posse ratio & æquitas jubent. Sed tùnc testimonii recognitio Viris in arte peritioribus committenda, quorum munus est ex æquo & incorruptâ fide quidquid contra artis cognitiones & præcepta, errore vel imperitiâ peccatum fuerit, investigare, quæ emendanda proponere, ut irrita habeatur renunriatio à minùs expertis tradita: sed malè cedunt consilia quæ contrariam opinionem sine probationibus proferunt, uni è partibus adversis opportunè patrocinantia.

Quid jàm de Augustodunensi relatione Anatomicâ sentiendum sit, judicatu facile. Ex Artis legibus inquirendum in figuram & magnitudinem instrumenti vulnerantis; de naturâ & usu partium læsarum; an lethale vulnus fuerit, & quâ de causâ; quæ symptomata vulnus inflictum ad mortem usquè secuta sint: nihil horum in renuntiatione: non constat de certitudine facti physicâ: ergò nullum existit, quod vocant, corpus delicti. Nihilominùs re auditâ ex utrâque parte, litem diremerunt inferiores Judices, damnando unum è Reis ad exportationem bien-

nem (*bannissement*) ad mulctam ergà Regem, ad solvenda decem librarum millia, & ad litis expensas. Alteri autem Reo, quòd rixæ testis socium vexatorem non dehortatus sit, imposita fuit pœna solvendi duo millia librarum & expensas, secedendique ad quinque annos à præsentiâ Patris filii defuncti in quocumque sociali civium congressu.

A tàm damnoso judicio ad supremam Divionensem Curiam fuit provocatio. Ibì, scriptis, contrascriptis, confutationibus, iteratis responsionibus, inter litigantes ex utrâque parte actum, ità ut implicata & obscurata veriùs quàm explicata fuerit controversia. Pro Patre defuncti certabant tanquàm de vitâ & sanguine: litigio ministrare non puduit Artis salutaris Magistros, & forensium quasi æmulatores, arte subdolâ uti: virtute enim mentis imaginum fictricis varias excogitarunt læsiones minimè visas, nec prorsùs comprobatas, ut causæ prodessent. Ab omni exprobratione immunes essent Reorum defensores, si iis de ignoto differendi nulla fuisset cupido.

In solvendis quæstionibus physico-legalibus primaria lex est ut clarè, distinctè & evidenter posita sit facti certitudo. Cadaveris inspectio legalis est actus publicus detegendæ mortis causâ institutus. Livores, maculas in corpore visas, Augustodunensis relatio percussionibus assignat: negant consulti Medici Parisienses; macularumque lividarum causam, verùm è longinquo, vident in putridâ humorum dissolutione. Sed quæ ratio negati daretur? Cui ex contrariis assertionibus adhibenda fides? Certè quidem ut jàm *Paræus* noster observavit, post mortem fiunt eruptiones, nondùm scilicet restincto humorum fervore qui putredinis est soboles: quare tunc putredinosus calor, qui sub mortem plurimus est, in cutem excrementitios humores excernit, macularum materiam. An ergò in hoc notitiæ genere incertum sit de percussionibus & maculis inspectis judicium? Prudenti sectione res investiganda, ut constet de vasorum disrup-

tione, de corpore delicti, & congestione sanguinis abscissis partibus, si sit Ecchymosis à corpore contundente; & de integritate cutis & substrati textûs cellularis, in suggillationibus, à causâ internâ oriundis. Sed cultro Anatomico docta manus agat, monente Claris. *Vanswieten* »; nàm sæpè quandò Im» periti cadaver examinant, non tàm lustrant vulnera, quàm » faciunt. »

Collegarum chirographis socium nomen subscribere rogatus denegavit Clar. M. *Astruc*; nec benignè invehitur in Augustodunenses, qui triginta septem abhinc diebus post inhumationem, de corpore exhumato judicium facere ausi fuerint: tùm stans à causâ Reorum contendit ementitam in occipite Ecchymosim, quippè cùm sanguis inter spatium sexdecim dierum à rixâ ad mortem, vel resorbtus, vel in pus conversus, aut fluiditate privatus, cum coloris mutatione, fuisset à calore partium, vi pulsante arteriarum, & influxu naturali spirituum. Quod argumentum victrici ratione infirmavit Clar. D. *Fournier*, Medicus Divionensis, Clar. *Vanswieten* auctoritate fretus, dicentis, Commentario in Aphorismum Boerrhavii 172, ratione effusi sanguinis Galenum jàm monuisse, suppurationis nomine hîc intelligi omnem sanguinis corruptelam, non autem conversionem in pus propriè dictam... « Si nullus aeri accessus detur, potest sanguis effusus » diù sine corruptione manere, imò sensim extenuatus iterùm » resorberi sinè noxâ, uti sæpè post validas contusiones appa» ret, quandò sanguis, vasis fractis, sub cute integrâ effusus, » per mensem & ultrà sæpè hæret, sensim iterùm disparens » sinê ullo malo. » Quidquid id fuerit, cùm nulla suborta sint symptomata, huic Ecchymosi causa mortis nullo modo tribuenda. Litigiosas ambages non sine magno sumptu, & anxias curas disturbasset docta renuntiatio ex legibus Artis expedita. Tandem die 5 Martii, tantas composuit lites suprema Curia, dimissis ab insimulatione homicidii causarum Patronis.

II. In humano corpore ſanguis à corde in arterias expellitur; ad illas redux per venas: ſed anatomicâ obſervatione notum, à morte, quocumque modo moriens è vitâ diſceſſerit, venas ſanguine pleniſſimas eſſe, arteriasque in cadavere modicum ſanguinis continere. Suggillationes majores fiunt ab hoc ſanguinis tranſitu in venas minimas ad cutem uſquè, & ſuffuſione in textûs adipoſi cellulas, in iis præſertim quibus violenta mors obtigit; quod videre eſt in ſuffocatis à carbonum vapore inſpirato; & etiam, quibus laqueo collum torquetur: livent brachia & crura, eò intenſiùs quòd fuerint ſanguinei temperamenti & ætatis vegetioris. Nulla in his ſuggillationibus artuum ſubcutanea læſio anatomicè perquirenda: ſed admonendi Artis cultores quibus inculta eſſet in hoc genere doctrina, cultro anatomico ſæpè inveſtigandam eſſe veritatem, ut certò noſcatur corpus delicti. In judicium nonnunquàm venit, An qui fune ſuſpenſus cernitur, vel vivus vel mortuus ſuſpenſus ſit. Ex *Paræo, libro de Renuntiationibus*; ſi vivus ſuſpenſus fuerit, funis veſtigium in cervicis ac juguli circumferentiâ relictum, rubrum, livens aut nigricans apparebit, cutisque circumcontracta ac rugoſa, propter eam quam funis fecerit compreſſionem... Livebunt etiam brachia & crura totaque facies, &c. Contrà, in ſuſpenſo cadavere, nihil horum apparebit, ne funis quidem in collo veſtigium rubrum aut livens, ſed ſimili planè cum reliquis corporis partibus colore.

Creſcente in dies Arte, uberiorem doctrinam nobis tranſmiſit obſervatio & experientia. J. Bohnius, Profeſſor Lipſienſis meritiſſimus, ad calcem libri de *Renuntiatione vulnerum*, diſſertationis lucidioris auctor eſt ſuper hanc quæſtionem, An quis vivus mortuusve ſuſpenſus fuerit? Sequentem caſum, cognitu neceſſarium refert, de cadavere poſt mortem ſuſpenſo. » Fœminæ cujuſdam ſuſpenſæ nec facies, nec collum, nec humeri » cum thorace, peregrino colore imbuti, nec oculi prominentes,

» nec lingua tumida ac nigra, nec laquei veſtigium, deprehenſa
» fuerunt; utrumque potiùs abdominis latus, à coſtis nothis,
» lumbi ad podicem usquè, ac femora livida, fuſca atque
» *ſuggillata* comparuerunt; concluſit, anno 1708, die 19
» Octobris, Collegium Lipſienſe, illam non tàm viventem
» ſe ipſam ſtrangulaſſe, quam ejus cadaver poſt fuſtigationem
» & verbera lethalia ſuſpenſum fuiſſe. »

Hæc autem ſuggillatio à verberibus, quantùm differat à ſuggillatione in femoribus ſtrangulatorum conſpicuâ, judicandum. Ab ipſius cauſâ; cutis exterior læſa eſt, & tumoribus ramos ſurculoſos quaſi referentibus ſulcata, præſertim in iis qui virgis ac flagellis cæderentur.

Sed in caſu difficiliori novum lumen protulit non mediocri intelligentiâ inſtructus Chirurgus villanus cujus nomen deſideratur.

Validis ardens animis Filius-Familiàs annum agens decimum-octavum, ſuſpenſus in arbore viſus eſt, die Auguſti 12, anno 1736. Patrem incarceratum, incarceratas novercam tresque defuncti ſorores, decretâ corporis comprehenſione, ob concitatum rumorem publicum, tanquàm inſontes dimiſit pro Rege cauſarum Cognitor; ſuſpenſumque *Autochirum* judicans, quod ſibi ipſi propriis manibus mortem conſciverit, rigidè, ad juris criminalis formulam, cadaver ejus dehoneſtandum cenſuit. Res ad ſupremam Aquiſextanam in Provinciâ Curiam delata, in contrarium ceſſit, perſpicaciùs inquiſita ab illuſtr. & doctrinâ ſpectabili viro D. *de Gueidan*, tunc temporis Advocato Generali. Indubia quidem aderant ſtrangulationis ſigna: ſed ex obſervatione Chirurgicâ, veſtigium collo contuſo cum ſuggillatione impreſſum, horizontaliter & immediatè ſuprà ſcapulas cernebatur, ità ut humi proſtratus, fune torto ſupremum diem adoleſcens obierit; dein ad arboris ramum ſublatus, ſuſpenſorii laquei veſtigium mento tenùs, obliquè ad cervicem apparebat abſque ullâ coloris in hoc cutis ſulco mutatione. Immanis inſu-

per fævitiæ alia exhibebat indicia examinatum attentiùs cadaver; depreſſis in os dentibus ſanguine tinctis, per compreſſionem violentam à pede patris homicidæ (*a*). Hinc quantâ cum cautelâ ſit agendum in relationibus forenſibus, videtur; quàm prudenter & circumſpectè res intueri opórteat. In allato caſu ſagacior obſervatio anatomica lucem emiſit; pari ſtudio facta cadaveris inſpectio ſcandalum Toloſanum amoviſſet, dubia aperiens, & de jugulato cive Themidis gladio, an jure, an immeritò, conſtaret ex certitudine facti clariùs, ut par erat, probatâ. In hoc cardine, neceſſariò & abſolutè vertuntur res criminales : certitudo facti phyſica, corpus delicti conſtituit, quam ſententiam verbis iterare nos non piget : inveſtigationi anatomicæ, à peritis, verè congruit *Santolii* carmen, inſcriptum in Caſtelleti camerâ criminali :

Sontibus undè tremor, civibus indè ſalus.

III. Gravis quæſtionis ſolutio à vulgari intelligentiâ remotior eſt, quàm ut quiſque judicium certum dicere valeat. Re minùs intellectâ, quid veri, quid documenti emergeret? Et, ut cum erudito Scriptore ineuntis ſeculi XVII loquamur, languentes & oleo defectæ lampades tenue lumen ſpargunt. Sed ab indoctâ renunciatione quot inſurgunt mala, & quidem horrenda? Decipiuntur Judices; aſpectu terribili incedunt Pœnæ ſcelerum ultrices; innocentiâ ſuâ freti, immerentes premuntur; ſeriùsque, cum acerbo & ſupervacuo animi ſenſu diſcernitur fruſtratam fuiſſe cauſæ intelligentiam : hæc aliquot exemplis ad rem noſtram redeuntibus, probanda.

Caſtri Albienſium, Petrus-Paulus Sirven iniquè pœnam occi-

(*a*) Vid. quam edidit diſſertationem Clar. Actûs Præſes, anno 1763, ſub titulo : *Mémoire ſur une queſtion anatomique relative à la Juriſprudence, dans lequel on établit les principes pour diſtinguer, à l'inſpection d'un corps trouvé pendu, les ſignes du* SUICIDE *d'avec ceux de l'*ASSASSINAT.

ſæ

ſæ puellæ, quæ, primis diebus anni 1761, ſeipſam præcipitem in puteum dederat, capite expendiſſet, ſi relationis ex inſpecto cadavere vitia non patefeciſſet Cl. Actûs Præſes; ex quo in poſſeſſionem famæ, bonorum, vitâ ſalvâ, reſtitutus fuit prudenter ab aliquot annis Contumax.

Non minùs Artis regulis & præceptis, quàm officio ſuo defuerunt cadaveris Examinatores. Ex eò quòd nulla apparuerint (quæ penitùs ignorabant, ut patet ex eorum legali relatione) ſigna ſubmerſorum mortem indicantia, inferre fas non erat puellam priùs à ſicario fuiſſe interfectam, dein in puteum projectam. Sed ex ipſâ præcipiti in puteum prolapſione, ictu crebro, contra putei parietes quaſi arietante capite, ex iteratis, antè quàm ad aquam putei pervenerit, percuſſionibus, ad ſtygias undas penetravit infelix ex alienatione mentis puella. Tumor à contuſione aderat in regione oſſis frontis; at, nec ſectione anatomicâ an os fractum fuerit, an quid ſanguinis in interiorem calvariam effuſum, nequaquam inveſtigavêre. Meris conjecturis & levioribus præſumptionibus innituntur, cùm de corpore delicti certo certiùs conſtare debuiſſet.

Collum, in toto orbe, ſanguine extravaſato turgidum, ſuggillatum anteriùs à mento ad claviculas, lividas carnes, collique in omnem ſenſum mobilitatem habuerunt pro ſignis ſuffocationis à cauſâ violentâ exteriùs & nefariè admotâ, cùm hæc omnia potens & graviſſimum præbeant argumentum fracturæ vertebrarum cervicalium.

IV. Indiligentiæ potiùs quàm inſcitiæ exprobrationem meruêre ea referendo quæ in cadavere obſervabant Audomaropoli (*St. Omer*,) Medicus & Chirurgi, Magiſtratûs rogatu deponentes de cauſâ mortis viduæ *Monbailli*, 28 Julii 1771. Tota facies ſuggillata; nares coagulato cruore oppletæ; pectus antrorſùm, brachii utriuſque pars ſuperior, livida; vulnus ſubter ſupercilium dextrum in orbitam penetrans; omnia viſcera

in ſtatu naturali; nihil horum ex ipſâ relatione juridicâ potuit eſſe mortis ſubitaneæ cauſa: quas præter Naturam viderunt læſiones, vel à caſu, vel à corpore contundente factas, incerti ſtatuentes; vulnus autem ſupercilii ab inſtrumento pungente & ſecante, putà cultro, vitro, &c.

Infauſtus vulgi rumor reum fecit defunctæ filium, & parricidam judicavit Suprema in cauſis criminalibus Atrebas Curia, inſontemque ſummo ſupplicio mactavit, pugno ſecto; brachiis, femoribus, cruribus & lumbis vecte ferreo fractis, vivum igni concremandum tradidit.

In tam horrendâ calamitate, Martyris uxori ad patibulum damnatæ, & caſu felici gravidæ, patrocinati ſunt viri humaniores, opemque Clar. Actûs Præſidis efflagitarunt; qui præſtitâ conſultatione, Januarii die 8, anno 1771, nullum eſſe corpus delicti, nec à percuſſore interfectam mulierem, probavit; ſed Apoplexiâ temulentâ correptam incidiſſe in angulum arcæ, undè vulnus ſuprà oculum, ſuggillationes in facie & aliis partibus, & ruptis à commotione vaſis, nares cruore repletæ, &c. Certè noluit propitiam ferre ſententiam, ſciens ex *Sebizio*, Profeſſore Argentinenſi, *de Jud. informat.* peccatum maximum ſervare velle, quem, ob vulnus illatum lethale, leges homicidarum pœnâ damnarunt.

Quas interpoſuit auctoritates maximi ſunt ponderis in re tam gravi dijudicandâ. Nulla fit in renuntiatione mentio obeſitatis, & veteris conſuetudinis multo vino, vel aquâ-vitæ ſeſe inebriandi. Cadaverum *per Peritos* luſtratio, quoad reliquas circumſtantias, imprimis *Procatarxin* morboſam, in Judicio accuratiùs enunciando inſigni pollet emolumento. (*a*). Obeſi admodum habitûs homines & vini intemperantes repentinæ morti

---

(*a*) *Bohnius*, de Renunciatione vulnerum cap. 3. de deponendi ratione & modo.

obnoxios esse, notat Illust. *Lancisi*, Archiater Pontificius. De Apoplexiâ agens celeb. *Forestus*, primam observationem refert de quodam crapulæ dedito plethorâ abundante. Ex Wessero, tract. de Apoplexiâ, constat ebriositatem, hujus morbi frequentiora dare semina. Aperto capite ebriosi intrà paucas horas apoplecticè fato functi, superficies cerebri, ejus cavitates & cranii basis sanguine extravasato replebantur. Hoc tamen certum, inquit Clarif. Observator, nullam causam violentam externam, sive ictum, sive casum, tantæ rupturæ vasorum sanguiferorum auctorem præcessisse: Historia morborum Wratislaviensium ab Hallero edita, notat expressè, notorios vini abusus, multos, optimi aliàs habitûs, in Apoplexiam præcipitavisse.

Acta Medicorum Berolinensium memorant militem, sanguinei temperamenti, optimâ valetudine fruentem, subitaneâ morte extinctum. Externè totum corpus, sanguine suffusum undique livebat: quod Berolini observabant, anno 1720, visum est Autodomari, anno 1770: ergò à suggillationibus in pectore non rectè arguitur contusum fuisse pectus à violentiis externis. Hoc etiam notandum, quòd in investigatione anatomicâ militis Prussici, cùm capitis integumenta inciderentur, statim sub cute multùm fluidi sanguinis occurrisse, inque magnâ quantitate, (sunt ipsa Relationis verba) circiter ad tres mensuræ partes, dùm cutis removebatur, fluebat. Clarif. *Morgagni* refert in ebrietate mortuo vasa piæ-matris & plexûs choroidei adeò referta sanguine, ab eoque dilatata, ut nunquam magis vidisse meminerit (*a*). Sæpè ebrius, inquit, quæ res quantùm ad copiam sanguinis augendam, & ad vasa quæ intrà cranium sunt, infirmanda

(*a*) *Morgagni* de sedibus morbor. per Anatom. epist. 60. articul. 12 & 13.

valeat, facilè intelligitur. De alio in crapulâ mortuo dicit Clar. Auctor quòd faciei musculos omnes, interjectas membranas & glandulas parotides fuscus ex coccineo rubor infecerat (*a*). Hinc Lancisium monitorem audiant de lethalitate vulnerum Renuntiatores, cum dicit : » in hâc re cautos velim, » *tam ipsos Medicos*, qui propriam aliquandò sententiam » pro usu forensi interponere debent, *quàm Judices* puni- » turos eos qui etiamsi levi impulsu dejecerint ebrium, vel quemcumque alium, si hic statim de vitâ obierit, illatæ mortis » fiunt rei. » (*b*) Quæ ad rem *Monbailli* maximè congruunt.

Notum sit judices deceptos, quibusque mandata fuit litis recognitio, solemni judicio famam filii *Monbailli* in integrum restituisse ; ab omni criminis suspicione liberatam uxorem superstitem ; consultationis Cl. actûs Præsidis laudabili factâ in *Arresto* mentione. Admonitos insuper voluerunt de attentâ circumspectione habendâ in renunciationibus suis, Medicos & Chirurgos, causas mortis proximas & remotas verbis expressis declarando, rationesque doctrinæ, vel opinionis circa res observatas. Quod ipsa ratio suadet & jubet, jam Carolus V, Imperator Romanus, præscripserat, cadaveris sectionem legalem & læsionum in eo præsentium inspectionem pro fundamento totius processûs inquisitorii ponendam esse, seriò in Constitutione Criminali præcipiens.

Celeberrimo VOLTAIRE, navis litterariæ in puppi sedenti, & clavum summâ cum laude moderanti, quàm maximus poterat habitus est honos ab iis qui politioribus delectantur studiis, quòd in causis *Sirven* & *Monbailli* animos moverit, florenti & eleganti dicendi formâ. Sed quid sunt hæ

(*a*) Lib. IV. Epist. 52. articul. 30.

(*b*) De subit. mort. lib. 1. cap. 2. pag. 30.

illecebræ, nisi arcus coloratus! Ex corpore delicti statuitur judicium: undè verum patrocinium penes est Artis nostræ Magistros. Hâc de re audiendus Constitutionis Criminalis Carolinæ Commentator, dum ait..... *Si inspectio quæ ad corpus delicti spectat, omittatur, ob defectum certæ scientiæ, an vulnus fuerit lethale vel non, pœna ordinaria adhiberi nequit, quippè quæ nunquam decerni potest, nisi ubi constiterit de vulneris lethalitate, de quâ tamen judex certus esse non potest, nisi factâ priùs diligenter cadaveris inspectione.*

Plurimos alios casus non minoris momenti silemus, quos elucidarunt Cl. Actûs Præsidis Consultationes, annuentibus Tribunalibus acceptas; has disceptationis nostræ limites referre vetant. Pluribus hìc supersedemus, spem profuturæ doctrinæ expectantes.

HAS THESES, Deo juvante, & Præside M. ANTONIO LOUIS, Scholarum Professore Regiò, Academiæ Regiæ Chirurgiæ Secretario perpetuo, Regio librorum Censore, in Castris & Regis exercitibus à consiliis Chirurgicis, Nosocomiorum Militarium Regni Inspectore, Consultissimæ Facultatis in Universitate Parisiensi Doctore, in supremo Senatu Patrono, è Regiâ Monspeliensi Scientiarum Societate, Regii Medicinæ Collegii Nanceiani, & Academiæ Scientiarum Divionensis Collegâ Honorario, Academ. Lugd. Rothomag. Metens. Gottingens. Apathistarum & botanic. Florentinæ. Bonon. Paduan. Socio, in Medicinæ Facultate Halæ-Magdebugicâ Chirurgiæ Doctore; tueri conabitur ANTONIUS-LUDOVICUS-FRANCISCUS MERTRUD, Eques, artium liberalium in almâ Universitate Parisiensi Magister, Facultatis medicinæ Nanceianæ Doctor.

FINIS.